

Datum

2023-08-25

Vår referens

Jonas Svensson

Utbildningschef

jonas.svensson9@malmö.se

Tjänsteskrivelse**Nämndinitiativ Vänsterpartiet med förslag till utredning om hur SFI undervisning kan bedrivas på ett säkert och inkluderande sätt för HBTQIA+-personer
GYVF-2023-2094****Sammanfattning**

Vänsterpartiet (V) inkom 2023-05-24 med ett nämndinitiativ till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden med förslag att nämnden skulle uppdra åt förvaltningen att utreda hur SFI-undervisning kan bedrivas på ett säkert och inkluderande sätt för HBTQIA+-personer, finna finansieringsmöjligheter till detta, finna lämpliga och trygga lokaler för detta samt överväga att utnyttja RFSL Newcomers erbjudande om att nyttja deras lokaler. Nämnden skulle också uppdra åt förvaltningen att på längre sikt erbjuda SFI-lärare fortbildningsmöjligheter i HBTQIA+- och människorättsundervisning genom ett samarbete med HBTQIA+-organisationer, ta fram pedagogiska material och/eller en digital resursbank.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen klargör att förvaltningen idag bedriver särskilda satsningar som exempelvis utåtriktad SFI-undervisning för föräldralediga på tre öppna förskolor i Malmö. Den utåtriktade SFI-undervisningen syftar till att erbjuda en introduktion i SFI för föräldralediga på en trygg och välbekant plats, att underhålla och utveckla individernas kunskaper i svenska under föräldraledigheten och ska underlätta för individen att påbörja ordinarie SFI-studier efter sin föräldraledighet.

Förvaltningen ser en möjlighet och nytta i att utvidga sina möjligheter till att erbjuda en utåtriktad SFI verksamhet mot relevanta och intresserade målgrupper utifrån identifierade behov.

För att möjliggöra satsningen på att nå ut med SFI-undervisning till fler grupper och för de som är intresserade av detta föreslår förvaltningen att den särskilda satsningen som görs, i form av en heltidstjänst, utökas från en till totalt två heltidstjänster under år 2024.

Satsningen föreslås genomföras på prov under hela år 2024 och ska utvärderas kontinuerligt under året.

Slutligen klargör förvaltningen att kompetensutvecklingsinsatser inom våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och HBTQIA+ frågor redan har påbörjats. Förvaltningen redovisar också sitt samarbete med RFSL och hänvisar även till sitt arbete mot diskriminering.

Ärendet behandlades av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-08-23 som överlämnade ärendet till nämnden för beslut, efter revidering av arbetsutskottets givna direktiv.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utöka Komvux Malmö SFI:s utåtriktade SFI verksamhet med ytterligare en heltidstjänst under år 2024.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser nämndinitiativet besvarat med hänvisning till vad som framgår i ärendet.

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-06-16

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-08-23

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-09-01

Beslutet skickas till

Utbildningschef vuxenutbildningen

RSFL

Ärendet

Vänsterpartiet (V) inkom 2023-05-24 med ett nämndinitiativ till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden med förslag att nämnden skulle uppdraga åt förvaltningen att utreda hur SFI-undervisning kan bedrivas på ett säkert och inkluderande sätt för HBTQIA+-personer, finna finansieringsmöjligheter till detta, finna lämpliga och trygga lokaler för detta samt överväga att utnyttja RFSL Newcomers erbjudande om att nyttja deras lokaler. Nämnden skulle också uppdraga åt förvaltningen att på längre sikt erbjuda SFI-lärare fortbildningsmöjligheter i HBTQIA+- och människorättsundervisning genom ett samarbete med HBTQIA+-organisationer, ta fram pedagogiska material och/eller en digital resursbank.

Förvaltningens överväganden

Komvux Malmö SFI erbjuder idag SFI för föräldralediga på tre öppna förskolor i Malmö (Sesam, Kompassen och Nydala). Verksamheten är mycket uppskattad, både av dem som tar del av undervisningen och av personal på öppna förskolan. Den pedagog som idag arbetar med SFI för föräldralediga vittnar om att verksamheten leder till att många deltagare påbörjar ordinarie SFI-studier efter sin föräldraledighet och att de också, genom att delta, underhåller och utvecklar sina kunskaper i svenska under föräldraledigheten. Flera av de öppna förskolor som idag inte omfattas av satsningen har efterfrågat SFI-undervisning också i sin verksamhet.

En av framgångsfaktorerna bakom SFI för föräldralediga är att undervisningen genomförs på en, för deltagarna, trygg och välbekant plats. Kunskapen om vad SFI innebär, som successivt byggs upp i detta sammanhang, gör att steget till ordinarie SFI-studier sedan blir lättare att ta. Denna framgångsfaktor skulle kunna användas i fler sammanhang i syfte att nå fler grupper, såsom

utrikes födda HBTQI-personer och föräldrar, särskilt kvinnor, med barn i grundskoleålder. Detta är också ett behov som RFSL och allaktivitetshuset har uttryckt.

Förvaltningen ser en nytta i att utvidga sina möjligheter till att erbjuda en utåtriktad SFI verksamhet mot relevanta och intresserade målgrupper utifrån identifierade behov. Att kunna erbjuda liknande utåtriktade satsningar i fler sammanhang i syfte att nå ut till fler grupper, såsom till, men inte begränsat för, utrikesfödda HBTQIA+ personer samt föräldrar, särskilt kvinnor, med barn i grundskoleålder som är intresserade av att nås av en sådan särskild utåtriktad satsning. Detta är också ett behov som exempelvis RFSL och allaktivitetshuset har uttryckt.

Den utåtriktade SFI-undervisning som idag bedrivs på Komvux Malmö SFI, i form av SFI för föräldralediga, utgörs av en heltidstjänst. Förslaget innebär att satsningen utökas från en till totalt två heltidstjänster under 2024, i jämförelse med 2023 års budgetram för en heltidstjänst för att kunna utvidga denna utåtriktade SFI verksamhet. Huruvida detta finansieras inom förvaltningens övergripande budgetram, eller om det kommer behöva föreslå en utökning av medel inför år 2024 går emellertid inte att avgöra i dagsläget. Detta med hänvisning till att förslaget till budget för år 2024 inte är färdigställt förrän senare till hösten.

Satsningen genomförs på prov under hela 2024. Det konkreta upplägget och arbetsfördelningen görs av och mellan de två personer som arbetar med utåtriktad SFI och arbetsleds av SFI-rektor. Det ingår dock i den nya tjänsten att följa upp målen med satsningen under 2024. Det som följs upp i slutet av året är således hur många som tagit del av satsningen samt hur många av dessa som har påbörjat ordinarie SFI-undervisning eller har ansökt om att påbörja SFI-studier. Personen som innehar tjänsten ska också göra en bedömning av hur många av deltagarna som inte har sökt sig vidare till ordinarie SFI men som ändå har varit betjänta av satsningen i form av att språket inte har gått tillbaka eller att det har utvecklats.

Förvaltningens nuvarande samverkan med RSFL

Malmö Komvux SFI har samverkat med RSFL Newcomers vid flera olika tillfällen, bland annat med World Pride 2021. Malmö Komvux SFI har upphandlat fortbildning för undervisande personal med RSFL och förvaltningen har löpande samtal med RSFL. FINSAM projektet Utebliven etablering har även RSFL Newcomers som samtalspartner.

Förvaltningens arbete mot diskriminering och kränkningar av de mänskliga rättigheterna

Diskrimineringslagen (2008:567) redogör i sitt tredje kapitel, avsnitt utbildning, 16 § om utbildningssamordnarens ansvar att arbeta med aktiva åtgärder genom förebyggande och främjande åtgärder. Detta ska göras genom att undersöka om det finns risker för diskriminering/repressalier eller andra hinder för enskilda lika rättigheter och möjligheter. Att analysera orsaker till upptäckta risker och hinder, vidta förebyggande och främjande åtgärder som kan krävas samt att följa upp och utvärdera detta arbete. Detta ska se löpande. (2008:567, kap 3. 2§-3§.) Vad som avses med utbildningssamordnare anges i den 15 §. Enligt den 18 § ska utbildningssamordnaren ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier, dessa ska kontinuerligt följas upp och utvärderas enligt det andra stycket i 18 §. Samverkan ska ske med de som deltar i utbildningen och de som är anställda (2008:567, 3 kap. 19 §).

Malmö stad har ett ramverk för sitt arbete med aktiva åtgärder. I enlighet med detta jobbar förvaltningens ledningsgrupper med workshops varje år där verksamheter analyseras och där

medarbetare senare involveras i arbetet för att förhindra diskriminering. Detta i enlighet med de tre skolförvaltningarnas beslut om att arbeta strategiskt med normkritik mot diskriminering. Syftet är att bland annat stärka den normkritiska kompetensen som medarbetare och kollega samt i sitt uppdrag i förskolan/skolan och att skapa goda förutsättningar för ett normkritiskt likabehandlingsarbete i sin tjänsteutövning.

Malmö stad har vidare antagit en strategisk utvecklingsplan¹ för arbetet mot diskriminering som förekommer samt arbeta för ett inkluderande och öppet samhälle där alla människor har samma rättigheter och möjligheter. Den strategiska planen är uppdelad på tre perspektiv: Samhällsperspektivet (hur Malmö stad är en stad där alla malmöbor har likvärdiga förutsättningar för delaktighet), Verksamhetsperspektivet (Att Malmö är en öppen och inkluderande stad för alla) och Arbetsgivarperspektivet (där Malmö stad är en arbetsplats fri från diskriminerande strukturer).

Det listas flera diskrimineringsgrunder i denna strategiska utvecklingsplan, bland annat om sexuell läggning och könsöverskridande identitet och uttryck. Den strategiska utvecklingsplanen beskriver att Homo- och bisexuella samt transpersoner tillhör de grupper i Malmö som löper risk för att utsättas för diskriminering och hatbrott, och liksom för andra grupper har Malmö stad ett ansvar att förebygga hatbrott och särskilt värna tryggheten för dessa grupper. Malmö stad bedriver ett aktivt arbete med att dels integrera ett HBTQIA+ perspektiv i budgetprocessen och i verksamheter, detta ska också redovisas i delårsrapporter och årsredovisningar, efter beslut från kommunfullmäktige. Malmö stads förvaltningar har vidare ett uppdrag med att fördjupa sitt arbete med HBTQIA+ frågor genom exempelvis interna och externa utbildningar. Detta kan, men behöver inte begränsas till, med hjälp av HBTQI-certifieringar².

Kompetensutvecklingsinsatser inom våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och HBTQIA+-frågor har också redan påbörjats för den pedagogiska personalen inom SFI i samarbete med bland annat RFSL. Under våren har föreläsningar anordnats med fokus på hedersrelaterat våld och våld i nära relationer. Föreläsningar inom HBTQIA+-området är inplanerade. Syftet med föreläsningarna är att stärka och utveckla pedagogiken inom området och höja kunskap om hur SFI-undervisning kan bedrivas på ett säkert och inkluderande sätt. Inom ramen för likabehandlingsgruppens skolutvecklingsarbete har metodmaterial och kunskapsbank inom HBTQIA+-frågor, heder och våld i nära relationer redan tagits fram. Metodmaterialet kommer att spridas vidare för användning i undervisningen, med start hösten 2023.

Slutligen kan det meddelas att kommunfullmäktige i juni 2022 beslutat om en policy för mänskliga rättigheter³, där policyn avger förhållningssätt och vägledande principer för arbetet med mänskliga rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. Det offentliga ansvar att skydda de mänskliga rättigheterna innefattar bland annat att förhindra andras möjligheter att kränka mänskliga rättigheter. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden arbetar aktivt utifrån de lagrum och av kommunfullmäktige antagna utvecklingsplaner och policier för att motverka trakasserier, skydda de som blir utsatta för diskriminerande beteende och förhindra andra att kränka de mänskliga rättigheterna. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har en nolltolerans mot kränkande behandling och diskriminerande inslag i och kring sin utbildningsverksamhet. Nämnden har fastställda rutiner för hur detta ska hanteras internt genom bland annat anmälan, utredning och disciplinära åtgärder såsom varning och avstängning såväl som upprättande av

¹ Strategisk utvecklingsplan – [Varför diskriminera när man kan låta bli? - Malmo.se](#)

² HBTQI-certifieringar - [Malmö stad \(malmo.se\)](#)

³ [Policy för mänskliga rättigheter.pdf](#) – Malmo.se

polisanmälan. Huvudmannen meddelas också löpande för när en kränkingsanmälan och utredning är upprättad.

Ansvariga

Anneli Schwartz, förvaltningschef